

Streetcar เครื่องกระตุ้นการพัฒนาเมืองสู่ความสำเร็จทางเศรษฐกิจ

แปลสรุปโดย ฐาปนา บุญประวีตร

Smart Growth Thailand Institute Email: thapana.asia@gmail.com

<http://www.asiamuseum.co.th>/<http://www.smartgrowthasia.com>

ระบบขนส่งมวลชน: เครื่องมือกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงเมือง

Streetcar เป็นระบบขนส่งมวลชนที่มีขนาดเล็กและลงทุนน้อยที่สุดในบรรดาระบบขนส่งมวลชนทางรางด้วยกัน ปัจจุบันนับเป็นระบบที่มีการลงทุนและขยายโครงข่ายมากที่สุดในสหรัฐฯ ความโดดเด่นของ streetcar อยู่ที่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการสัญจรในพื้นที่เมืองกับระบบเศรษฐกิจสองข้างทาง การพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งเป็นพื้นที่แห่งการเดิน (Walkable Urban Spaces) ในการลงทุน streetcar จำเป็นต้องวางผังและออกแบบสร้างพื้นที่เพื่อให้การเข้าถึงสถานีด้วยการเดินอยู่ในระดับสูง (The Most of Walk & Transit Score)

ที่มา: Tucson Modern Streetcar

<https://www.facebook.com/TucsonStreetcar#!/TucsonStreetcar/photos/a.710047455738551.1073741857.147598338650135/710047462405217/?type=1&theater>

บทนำ

บทความนี้ของ The Courier-Journal เรื่อง Streetcar could put city on track for success ที่เขียนโดย Porter Stevens มีสาระสำคัญที่ควรกล่าวถึงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประโยคนี้นี้ The municipalities that were first to install modern streetcar systems are discovering that streetcars are not just transportation systems — they're economic development engines เทศบาลทั่วไปไม่ได้มอง streetcar เป็นเพียงแค่ระบบขนส่งมวลชน แต่มองว่ามันคือเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ผู้เขียนเห็นว่า Stevens เขียนบทความนี้ด้วยใจที่เป็นกลาง เขาไม่ได้สนับสนุน streetcar เสียจนเลอเลิศ แต่เขาได้ชี้ให้เห็นจุดเด่นสำคัญๆ ที่ streetcar มีและเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่ก่อให้เกิดการยกระดับทางเศรษฐกิจ สาระสำคัญดังต่อไปนี้

Mass Transit กับความท้าทายของ Louisville

Louisville กำลังเผชิญกับความท้าทายครั้งสำคัญในก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 บรรดาผู้บริหารเมืองได้สรุปพร้อมกันว่าในการก้าวสู่มั่นคงทางเศรษฐกิจ พวกเขาคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการลงทุนระบบขนส่งสาธารณะไปได้ ที่เรียกว่าเป็นความท้าทายนั้นก็เนื่องจากปัจจุบันประชากรใน Louisville เพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้นที่ใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ในขณะที่ร้อยละ 81.7 ยังคงพึ่งพารถยนต์ส่วนบุคคล แม้ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ประชาชนจะมีความยากลำบากด้านการครองชีพเนื่องจากการเพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งของราคาน้ำมัน และเมืองได้ใช้งบประมาณอย่างมหาศาลในการลงทุนโครงข่ายถนน แต่นั่นก็ไม่ได้ยืนยันได้ว่า เป็นวิธีการพัฒนาเมืองที่ถูกต้อง ผลการศึกษาและประสบการณ์การพัฒนาจากหลายๆ เมืองได้ชี้ให้เห็นว่า หาก Louisville ต้องการดึงดูดให้เกิดการลงทุนของบริษัทใหม่ๆ และที่อยู่อาศัยใหม่ในพื้นที่เขตเมือง Louisville มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่ต้องลงทุนระบบขนส่งสาธารณะ และบรรณรค์ให้ประชาชนหันมาใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ที่มา: <http://www.courier-journal.com/story/opinion/contributors/2014/09/27/streetcar-put-city-track-success/16277515/>

Louisville มีทางเลือกมากมายในการลงทุนระบบขนส่งสาธารณะทั้ง bus rapid transit, light rail, commuter rail, หรือระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ แต่ที่มีความเหมาะสมภายใต้ลักษณะสภาพแวดล้อมของเมือง ทั้งปัจจัยด้านขนาดของถนน ความหนาแน่นประชากร และความต้องการคุณภาพทางเศรษฐกิจที่มีชีวิตชีวาภายในพื้นที่ใจกลางเมือง น่าจะมีเพียงระบบการขนส่งมวลชนเพียงชนิดเดียวที่สามารถตอบสนองความต้องการของ Louisville ได้ และนั่นก็คือ modern streetcar

เป็นที่ทราบกันดีว่า streetcar ได้หายไปจากท้องถนนในสหรัฐฯ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1960 ระยะเวลาเกือบ 2 ทศวรรษที่สหรัฐฯ ได้ลงทุนอย่างบ้าคลั่งในการขยายโครงข่ายถนน ทางด่วน และทางพิเศษเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และสนับสนุน

ให้ประชาชนก่อตั้งบ้านเรือนในย่านชานเมือง ซึ่งจากปรากฏการณ์นั้น เป็นที่ทราบกันดีว่า สภาพของท้องถนนและสภาพการจราจรของสหรัฐฯ ในปัจจุบันมีลักษณะเป็นเช่นไร

หลายๆ เมืองในสหรัฐฯ ได้สรุปประสบการณ์นี้ โดยเฉพาะในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เมืองใหญ่อย่าง Phoenix, St. Louis, Cincinnati, Atlanta, หรือแม้แต่ Portland พวกเขาได้เดินล่วงหน้าไปแล้วสำหรับการลงทุน streetcar จากการสำรวจพบว่าอีก 7 เมืองกำลังอยู่ระหว่างการก่อสร้างโครงข่าย streetcar และที่สำคัญ อีก 21 เมืองกำลังอยู่ระหว่างการวางแผนและออกแบบโครงข่าย streetcar นี่คือนโยบายที่แท้จริงที่กำลังเกิดขึ้นสำหรับบริการขนส่งมวลชนที่เมืองมอบให้กับประชาชนในการสัญจรที่สะดวก ปลอดภัย และต้นทุนต่ำ

ที่มา: Portland streetcar: <http://uyau.com/usa-western/or-portland/index.html>

Louisville กับคำถามสำหรับการก้าวเดิน

Louisville เป็นอีกเมืองหนึ่งที่อยู่ระหว่างถามตัวเองว่า streetcar คือคำตอบในการก้าวเดินเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 หรือไม่ และกับประสบการณ์ของ Portland ที่ได้รับการยอมรับจากวงวิชาการว่า streetcar คือเครื่องมือในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง งานวิจัยหลายชิ้นรายงานตรงกันว่า Portland ใช้งบประมาณลงทุนสำหรับ streetcar และโครงข่ายไป 55.2 ล้านดอลลาร์ โดยเขาได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนมากกว่า 1 พันล้านเหรียญสำหรับการลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และที่สำคัญ ประชาชนมีความพึงพอใจในการใช้ streetcar โดยมากกว่าร้อยละ 70 ของการเดินทางระหว่างย่าน ประชาชนได้ใช้ streetcar ในการสัญจร ไม่รวมการลงทุนใหม่ของภาคอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในย่านและเก่าและใหม่ที่เส้นทาง streetcar พาดผ่าน ปรากฏการณ์นี้จะสามารถนำมาเป็นเครื่องยืนยันถึงความสำเร็จของ Louisville ได้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม แม้ streetcar จะเป็นคำตอบที่ Louisville มีอยู่ในขณะนี้ แต่ Louisville ยังต้องตอบคำถามสำคัญ 2 ประการและต้องพิจารณาให้ละเอียดว่า streetcar คือเครื่องมือที่สามารถปรับเปลี่ยนเมืองไปสู่ความยั่งยืนและทรงประสิทธิภาพจริงหรือไม่

1. streetcar ไม่ได้เป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจในตัวของมันเอง streetcar ไม่ใช่สิ่งมหัศจรรย์ที่จะดึงดูดทุกสิ่งทุกอย่างมาไว้บริเวณสองฝั่ง corridor ที่จริง streetcar น่าจะเป็นเพียงแค่แรงผลักดันสำคัญตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจ มันคือตัวเชื่อมที่มีประสิทธิภาพระหว่างสองหรือหลายๆ ศูนย์เศรษฐกิจใช่หรือไม่ หรือมันคือเครื่องมือที่กระตุ้น

พื้นที่ที่รอการพัฒนาอยู่แล้วให้มีพลังและพร้อมที่จะเดินหน้าสู่ความสำเร็จใช่หรือไม่ หรือมันคือเครื่องมือหนึ่งในการสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนและเจ้าของแปลงที่ดินให้เกิดความฮึกเหิมในการลงทุนปรับปรุงฟื้นฟูและลงทุนในกิจการ หรือมันคือเครื่องกระตุ้นให้ประชาชนจอตrolleyนต์ส่วนบุคคลและหันมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะ

ภาพการวางราง streetcar ที่มา : Cincinnati Streetcar

2.รูปแบบโครงข่าย modern streetcar ในสหรัฐฯ ทั้งจาก Portland, Cincinnati, และ Albuquerque ได้บอกให้เราทราบว่า streetcar เป็นยานพาหนะที่เชื่อมต่อการเดินทางระหว่างย่านพาณิชยกรรมใจกลางเมืองกับย่านพาณิชยกรรมรอบมหาวิทยาลัย ซึ่งแน่นอนที่สุด ย่านพาณิชยกรรมที่กล่าวมาต่างมีประชากรที่อยู่อาศัยอย่างหนาแน่นอยู่แล้ว และที่สำคัญประชากรในย่านพาณิชยกรรมรอบมหาวิทยาลัยเป็นประชากรที่ไม่พร้อมจะซื้อรถยนต์ส่วนบุคคล เนื่องจากส่วนหนึ่งอยู่ระหว่างการศึกษายังไม่ได้อยู่อาศัยในย่านนั้นอย่างถาวร นี่คือปัจจัยที่ Louisville ต้องพิจารณาให้รอบคอบ

สรุป

กล่าวโดยสรุป Louisville คงมีทางเลือกไม่มากนักในการสร้างสรรค์เศรษฐกิจในพื้นที่ใจกลางเมืองและศูนย์พาณิชยกรรมที่เมืองได้กำหนดวางผังสร้างขึ้นใหม่ ประสบการณ์การบังเกิดขึ้นของพื้นที่แห่งการเดิน (Walkable Urban Areas) ย่านการค้าปลีก อาคารสำนักงาน และที่อยู่อาศัยผสมผสานพาณิชยกรรมที่คึกคักมีชีวิตชีวาในเมืองต่างๆ ที่ streetcar วิ่งผ่านน่าจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุดสำหรับผู้บริหารเมือง และประชาชนชาว Louisville ที่ต้องพิจารณากันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Porter Stevens, **Streetcar Could Put City on Track for Success**, The Courier-Journal. September, 28, 2014, <http://www.courier-journal.com/story/opinion/contributors/2014/09/27/streetcar-put-city-track-success/16277515/>